

Pedagogu pieprasījums, piedāvājums un motivācija darbam visos izglītības posmos

PINTSA

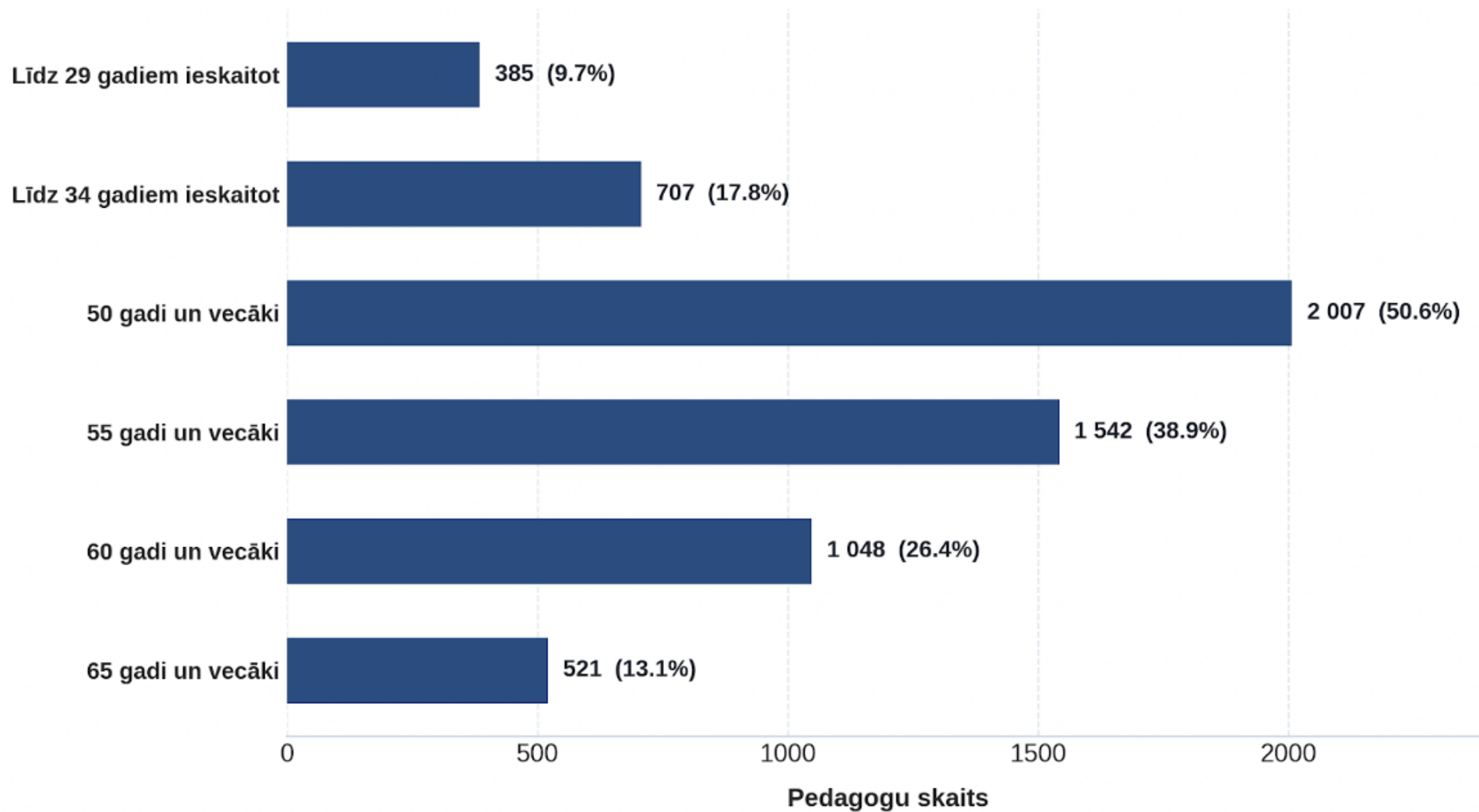
14.10.2026.

Dati no pētījumiem par Latviju

- TALIS 2024 Latvijas datos **53%** skolotāju līdz 30 gadu vecumam pauž **nodomu nākamajos piecos gados atstāt profesiju**, salīdzinot ar 20% OECD vidēji;
- 2024. gadā **12 %** pilnībā kvalificētu pamatskolas un vidusskolas **skolotāju pameta profesiju** (trešdaļa no tiem palika nozarē);
- OECD šī gada dati - skolotāju **vakanču īpatsvars Latvijā ir 3,0 %**. 7. - 9. klašu grupā un vidusskolās pedagogu vakanču īpatsvars veidoja 3,9. *(Kāds būtu procents, ja skolotāji atteiktos uzņemties papildus kontaktstundas, lai glābtu vakances?)*
- **58%** skolotāju ir 50 gadus veci vai vecāki un **8%** ir jaunāki par 30 gadiem (OECD vidēji — 37% 7.-9.klašu posmā).

Profesionālās izglītības pedagogu vecuma portrets 2025./2026. m.g.

Working conditions: Heavy workload due to teacher shortages

51%

Took on additional tasks
cause of teaching shortage
at school

37%

have too many
administrative
tasks

31%

say they have
too much
work

Pedagogu pieejamības krīze

Novecošanās: Vairāk nekā 50% pedagogu ir
vecumā virs 50 gadiem.

Deficīts: 100% direktoru saredz pedagogu
trūkumu kā augstāko risku izglītības kvalitātei.

Aptaujāto skolotāju pašsajūta

42 % **TRAUKSME**

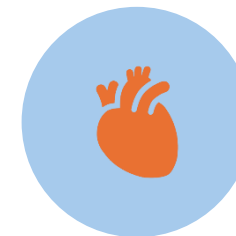
16 % **DEPRESIJA**

17 % **ELPAS TRŪKUMS**

33,5 %
**PAAUGSTINĀTS
ASINSSPIEDIENS**

40 % **SIRDSKLAUVES
VAI PAĀTRINĀTA
SIRSDARBĪBA**

28 % **SĀPES VAI
DISKOMFORTS VĒDERĀ**

60 % **FIZISKA
IZSĪKŠANA**

60 % **MIEGA
TRAUCĒJUMI**

Dati no OECD TALIS 2024 par skolotājiem Latvijā

- Latvijā visbiežāk minētie stresa avoti ir: atbildība par skolēnu sasniegumiem (73%), izglītības iestādes vadītāja, dibinātāja un nacionālā līmeņa mainīgo prasību ievērošana (68%) un pārāk ilga stundu sagatavošana (65%);
- 30 % skolotāju uzskata, ka viņu skolā tiek ieviestas pārāk daudzas pārmaiņu iniciatīvas;
- 48 % ziņo, ka vēlētos redzēt stabilitātes periodu, pirms skolās tiek ieviestas jaunas izmaiņas;
- 26 % ziņo, ka reformas tiek ieviestas bez nepieciešamajiem resursiem;
- 14 % apgalvo, ka viņu darbs “ļoti” negatīvi ietekmē viņu garīgo veselību;
- 11 % ziņo, ka tas “ļoti” negatīvi ietekmē viņu fizisko veselību.

10.jūnija PINTSA sēdē arodbiedrību puse lūdza

aicinājām:

- sagatavot datus par profesionālās izglītības pedagogu vecumstruktūru, vakancēm, slodzēm un profesionālo priekšmetu pedagogu pieejamību pa nozarēm un reģioniem;

Ko darām tālāk?

Vai turpinām prasīt augstāku izglītības kvalitāti, vienlaikus pieļaujot pedagogu trūkumu un pārslodzi, meklēsim vainīgos

vai arī

Kopīgi(?) vienojamies par konkrētu, rīcības plānu pedagogu piesaistei un noturēšanai — ar skaidru atbildību un izpildes termiņiem?

Ko darām tālāk?

Aicināt IZM sadarbībā ar sociālajiem partneriem līdz 2027. gada 31. janvārim iesniegt PINTSA pedagogu pieprasījuma un piedāvājuma izvērtējumu, īpaši izdalot profesionālās izglītības pedagogu vajadzību pa nozarēm un reģioniem, un līdz 2027. gada 31. martam sagatavot pedagogu piesaistes un noturēšanas rīcības plānu. Plānā katram pasākumam norādīt atbildīgo, finansējuma avotu, izpildes termiņu un sasniedzamo rezultātu. Plāna izpildi izvērtēt PINTSA vismaz reizi gadā.

Iespējamie resursi, idejas

Izveidot atbalstu pedagogiem, kuri šobrīd nestrādā profesijā, lai atgrieztu skolās;

Finansēt nozares speciālistu pedagoģisko sagatavošanu darbam profesionālajās izglītības iestādēs, mentoru un elastīgu studiju grafiku. Pilotēt sadarbību ar uzņēmumiem un apmaksātas pedagogu stažēšanās iespējas, paredzot bonusus uzņēmumiem;

Vien no avotiem - neizlietoto fondu finansējums;

Sagatavot piecu gadu prognozi pa posmiem, priekšmetiem, profesionālās izglītības nozarēm un reģioniem. Iekļaut pensionēšanās scenārijus, citas aiziešanas un izglītojamo skaita izmaiņas.

Pētījumā piedalījās 5 846 skolotāji no Lombardijas reģiona Itālijā, ko reizi četros gados veic Milānas-Bikokas Universitāte, Reģionālā skolu pārvalde un Lombardijas Labklājības ģenerāldirektorāts.

PRASĪBU UN RESURSU BALANSS IR ĻOTI SVARĪGS!

- Politikai nevajadzētu koncentrēties tikai uz darba slodzes samazināšanu vai tikai uz atbalsta palielināšanu; reāla ietekme rodas tad, kad abi šie elementi tiek risināti kopā;
- Ja augstās prasības netiek līdzsvarotas ar nozīmīgiem resursiem — piemēram, atbalstošu vadību, laiku mācīšanai un samazinātu birokrātisko slogu —, skolotāju labklājība strauji pasliktinās;
- Organizatoriskā atbalsta dimensiju stiprināšana, vienlaikus mazinot nevajadzīgas prasības, rada apstākļus ilgtspējīgai profesionālajai iesaistīšanai, izdegšanas samazināšanai un labākai darbinieku noturībai;
- Patiesi efektīvām pārmaiņām nepieciešami individuāli pielāgoti pasākumi, kas ņem vērā katras skolas konteksta un tās speciālistu konkrētās vajadzības.

Skolotāju izdegšana: Riski un risinājumi

Skolotāju izdegšana nav neizbēgama – to veicina konkrēti riska faktori, kurus var līdzsvarot ar mērķtiecīgiem risinājumiem.

RISKA FAKTORI:
Darba Prasības

**Pārmērīga
darba slodze**

Augsts administratīvais
slogs un laika
spiediens ir spēcīgākie
emocionālā izsīkuma
veicinātāji.

Līdzsvars ir vissvarīgākais

Efektīva politika vienlaikus mazina
darba slodzi un stiprina
organizācijas atbalstu.

RISINĀJUMI:
Darba Resursi

**Atbalstoša
skolas vadība**

Direktora atbalsts
darbojas kā aizsargs, kas
mazina augstu darba
prasību negatīvo ietekmi.

PALDIES!

 Bruņinieku ielā 29/31
Rīgā, LV – 1001

 www.lbas.lv

 lbas@lbas.lv

